

בליכוד לוחצים על סמוטריץ' ונערכים לסבב בחירות נוסף

נתניהו צפוי לבחון הקמת ממשלת מיעוט עם תמיכה מבחוץ של הציונות הדתית ורע"ם. בנט מצדו מעדיף חבירה ללפיד על סיבוב חמישי, אם לא יצליח לגבש ממשלת ימין יציבה עם רה"מ

יהונתן ליס 11.04.2021 05:55

חמישה ימים אחרי שקיבל את המנדט, ראש הממשלה בנימין נתניהו עדיין לא הצליח לגבש קואליציה שתאפשר לו להרכיב את הממשלה הבאה. נתניהו נפגש ביום חמישי האחרון עם יו"ר ימינה נפתלי בנט כדי לבחון שיתוף פעולה עתידי. הפגישה התנהלה ברוח טובה, ובנט הביע נכונות עקרונית לחבור לממשלת ימין עם נתניהו; אלא שלראש הממשלה אין כרגע רוב שיאפשר את הקמתה.

בשבוע הקרוב יימשך מסע הלחצים של הליכוד על יו"ר הציונות הדתית בצלאל סמוטריץ', על רבניו ועל מקורביו. זאת בשל סירובו לשבת בקואליציה שתיתמך על ידי רע"ם. בנט מצדו רוקד על שתי חתונות ושואף להתמנות לראש ממשלה, אם בחבירה לנתניהו או למחנה מתנגדיו.

בנט מצהיר שיעדיף לשבת בממשלת ימין מובהקת ומוכן לחבור לנתניהו אם יצליח לגייס רוב לתמיכה במהלך; אלא שלהערכתו הסיכויים להרכבת קואליציית ימין יציבה נמוכים. אם נתניהו ייכשל, בנט עשוי לקדם הקמת ממשלת רוטציה בעלת גוון "ימין לייט", עם יו"ר יש עתיד יאיר לפיד.

לפי שעה בנט מעדיף חבירה ללפיד על פני בחירות חמישיות. בתרחיש כזה, הוא ינסה לצמצם את הפגיעה בתדמיתו בימין בשל שותפות עם מפלגות השמאל באמצעות "הישגים", כמו איוש שרי המפתח באופן שיעניק לממשלה צביון של מרכז-ימין.

לצד הניסיונות להקים ממשלה יציבה, נתניהו צפוי לבחון בימים הקרובים את האפשרות להרכיב ממשלת מיעוט בראשותו שתישען על תמיכה מבחוץ, הן של רע"ם והן של הציונות הדתית: בדרך זו סמוטריץ' יימש את התחייבותו לבוחר שלא לשבת בקואליציה שיציבותה תלויה בקולות חברי הכנסת הערבים, ומנגד לא יסכן את האפשרות להרכיב ממשלת ימין מובהקת בראשות נתניהו.

לא מדובר בממשלה יציבה אלא בקואליציה שברירת שיעשויה להתפורר בהקדם. הקמת ממשלת מיעוט כזאת תשיג מטרה כפולה: היא תוביל להסרה מיידית של אבן הריחיים הפוליטית המרכזית מעל צווארו של נתניהו — תאריך פרישתו הנקוב, בנובמבר הקרוב, מתפקיד ראש הממשלה לטובת יו"ר כחול לבן, בני גנץ. הסכמי הממשלה הפריטטית שנחתמו בין הליכוד לכחול לבן יהיו תקפים עד להקמתה של ממשלה חדשה, וכל עוד לא הוקמה כזאת מועד החילופים בין נתניהו לגנץ שריר וקיים.

המטרה הנוספת להרכבת קואליציה מקרטעת היא הגברת הסיכוי שעם פיזור רוב המפלגות יעדיפו לפנות לסבב בחירות נוסף מלתמוך בהרכבת קואליציה חלופית על בסיס הכנסת הקיימת.

אישים בליכוד שאבו עידוד מריאיון שהעניק ח"כ איתמר בן-גביר (הציונות הדתית) לאתר כיכר השבת, שבו סירב לשלול תרחיש שבו מפלגתו תתמוך מבחוץ בממשלת נתניהו שתישען במקביל על תמיכת מפלגתו של מנסור עבאס. הוא הגדיר תרחיש כזה "היפותטי" ו"סיפורי סבתא", אך לא התחייב להצביע נגד ממשלה כזאת. עם זאת הוא הבהיר: "יש רק אופציה אחת להרכבת ממשלה. לא עם מנסור עבאס. עבאס הוא מחבל. לא אשכנזי, לא אתמוך ולא אסתייע במנסור עבאס".

בד בבד, בליכוד נערכים כבר עכשיו לתרחיש שבו איש מהצדדים לא יצליח להרכיב ממשלה והכנסת תתפזר בתוך שבועות אחדים. ח"כ שלמה קרעי הניח בשבוע שעבר הצעת חוק לביטול ממשלת החילופים עם כחול לבן. מטרת הצעת החוק היא לסכל את מינויו של גנץ לתפקיד ראש ממשלה בנובמבר, גם בלי הקמת ממשלה חדשה. על פי ההערכות, לא מעט חברי כנסת, מימין ומשמאל, עשויים לתמוך בחוק בשל רצונם למנוע מגנץ את התפקיד.

קרעי פרסם ברשתות החברתיות סרטון שבו נשמע לפיד, מיד לאחר התפלגות יש עתיד מכחול לבן בשנה שעברה, מתחייב לתמוך ביוזמות כאלה אם נתניהו יציג אותן לכנסת. "בכל רגע נתון שלא יתחשק לביבי לקיים את הרוטציה, והוא הרי לא ירצה לקיים את הרוטציה, כל מה שהוא צריך לעשות זה לבוא אליי ולהגיד 'אנחנו רוצים להחזיר את החוקים לנוסח המקורי'", אמר אז לפיד, והוסיף: "אנחנו נגיד כן. אנחנו נסכים להחזיר את החוקים האלה למקור — ותסתדרו, מפני שאנחנו מכבדים את הדמוקרטיה, והחוקים האיומים, המבישים והמבזים האלה צריכים להתבטל".